

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyilttér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit október hó 22-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Berlin, okt. 22.

A nagy főhadiszállásról okt. 22-én délelőtt a következőket jelentik: A harcok az Yser-csatorna mentén még folynak. Tizenegy angol csatahajó támogatja az ellenséges tüzérséget. Dixmundentől keletre az ellenséget visszavertük. Ypen-Ypres irányában is csapataink eredményesen nyomulnak előre. Lillétől északnyugatra és nyugatra a harcok nagyon elkeseredettek voltak, — az ellenség azonban az egész vonalon lassan visszavonult. A Thiencurtől délre levő magaslatok ellen Toul irányából intézett heves támadásokat, a franciáknak rendkívül súlyos veszteséget okozva, visszavertük. Kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy az angol tengernagy, aki az Ostende előtt levő hajórajt vezényli, bombázni akarta Ostendét és ettől a szándékától a belga hatóságok csak nagy nehezen tudták eltéríteni. Az északkeleti hadszíntéren csapataink részei a hátráló ellenséget Ossowiec irányában követik, több száz fogoly és gépfegyver jutott kezünkbe. Varsónál és Lengyelországban tegnap a legutóbbi napok eldöntetlen küzdelmei után nem volt harc. A dolgok ott még kialakulóban vannak.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 22.

(Kiadatott ma délbén, érkezett háromnegyed ötkor.) A Strwi mindkét partján folyó harcokban már sikerült a folyótól délre eső támadásunkat elöbbrevinni. A terepet uraló hatszázhatvannyolcadik háromszögelési pontnál Stary-Sambortól délkeletre az ellenségnek két egymás mögött levő védelmi állását elfoglaltuk. A jelzett helységtől északnyugatra sikerült harcossalunknak a starasoli műúthoz közelebb jutni. Eddigi jelentések szerint a legutóbbi harcokban 3800 orosz, köztük 25 tisztet ejtettünk foglyul és 15 gépfegyvert zsákmányoltunk. Előcsapataink Csernovicba bevonultak. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

(A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, okt. 23.

A nagy főhadiszállás ma délelőtt közli: Az Yser-csatorna mentén tegnap sikereket értünk el. Dixmundentől délre csapataink előrenyomultak. Lillétől nyugatra támadásaink sikerrel jártak, több helységet

elfoglaltunk. A nyugati hadsereg arevonálának többi részein nagyjában nyugalom volt. A keleti harctéren Augustowtól nyugatra az orosz támadásokat visszavetettük, több gépfegyvert zsákmányoltunk. A délkeleti harctérről érkező jelentések még nem szólnak befejezett eseményekről.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 23.

Hivatalos jelentés. Kiadatott délbén, érk. 6 ó. 30 p. Mialatt tegnap a Przemysltől délre rolyó csatában főképp az ellenség támaszpontjai ellen felállított nehéz tüzérségünk vitte a szót, a San alsó folyásán heves harcok fejlődtek ki, amelyek során az ellenséget több helyen a folyó nyugati partjára engedték átkelni, hogy megtámadhassuk, megverhessük. Az átkelt orosz csapatokat immár mindenütt egészen a folyóhoz szorítottuk. Yarzece mellett ezernél több foglyot ejtettünk. Hadseregünk egyes részei váratlanul Ivangorod alatt termettek, ott két ellenséges hadosztályt megvertek, 3600 orosz elfogtak, egy zászlót és 15 gépfegyvert zsákmányoltunk. — Temes monitorunk egy sikeres hadműveletről való hazatértében a Száván ellenséges aknára került és elsüllyedt. A hajó személyzetéből 33-an hiányzanak, a többi megmenekült. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 24.

Hivatalos jelentés. Érkezett éjjel 11 ó. 20 p. A nagyszerb és montenegrói erőket, melyek annak idején behatoltak Kelet-Bosznia délkeleti határrészein, ahonnan csapataink elvonattak és az ottani muzulmán lakosságra a fosztogatók és gyilkolók féktelen hordáját rászabadították, e hó 22-én három napi elkeseredett harc után a mokró-rogaticai-ut mindkét oldalán megvertük és gyors visszavonulásra kényszerítettük. Ezen ütközet részletei, melyben csapataink páratlan hősiességgel harcoltak és az ellenséget több egymás mögött fekvő megerősített állásától szuronyal ismételtlen kiűzték, még a folyamatban levő további hadműveletekre való tekintettel legközelebbi jelentéstételig nem közölhetnek. Potiorek sk., táborszernagy.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 24.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az orosz hadviselés módszerének újabb illusztrációjául szolgálhat a következő hír, amely legmegbízhatóbb forrásból származik: Az oroszok csapatvezéreink egyikének elfogatására, vagy megölésére, nyolcvanezer

rubelnyi díjat tűztek ki. Ebből magyarázható meg az illető parancsnok ellen intézett merénylet, amely szerencsére meghejt.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, okt. 24.

A nagy főhadiszállás október 24-én délelőtt a következőket közli: A harcok az Yser-Ypresi csatorna szakaszán rendkívül makacsok, északon sikerült jelentékeny erővel a csatornát átlépünk. Ypres-től keletre és Lillétől délnyugatra csapataink heves harcokban lassan tovább nyomulnak előre. Ostendét tegnap az angol hajók teljesen céltalanul bombázták. Az argonei erdőkben csapataink szintén előre jutottak, több gépfegyvert zsákmányoltak és nagyobb számú foglyot ejtettek, két francia légi járművet is lelőttek. Toul-tól északra Lyreinel a franciák a fegyverszünetet, amelyet mi a frontunk előtt fekvő nagyszámú halottaik eltemetésére és sebesülteik elszállítására nekik felajánlottunk, visszautasították. Augustowtól nyugatra az oroszok megismételték támadásaikat, amelyet kivétel nélkül visszavertünk.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, okt. 25.

Hivatalos jelentés. A Wolf-ügynökség jelenti: A Hawke angol cirkálónak okt. 13-án egy német tengeralatt járó által történt megsemmisítését, amiről nem hivatalosan érkezett hír, ezennel hivatalosan megerősitem. A tengeralatt járó teljesen sértetlen állapotban visszaérkezett okt. 20-án. Egy német tengeralatt járó naszád a szelepek megnyitása által a Norvég partvidék táján elsüllyesztette a Ditra nevű angol gőzöst. A gőzös legénysége előzetes felszólításunkra mentőcsónakokon eltávozott a hajóról. Benche, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 25.

A nagy főhadiszállás közli: október 25-én délelőtt Nienport és Diemüiden között heves harcok után okt. 24-én újabb nagy erővel átlépték a Yser-Ypresi csatornát. Ypres-től keletre és északkeletre állást foglalt, ennek ellenére is sikerült azonban csapatainknak több helyen előrenyomulni. Mintegy ötszáz angol katonát, köztük egy ezredet és 28 tisztet elfogtunk. A keleti hadszíntéren csapataink megkezdtek az offenzívát Augustow ellen. Ivangorod környékén csapataink vállvetve küdenek. Az osztrák és magyar csapatokkal 1800 katonát foglyul elfogtunk.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 25.

A főhadiszállásról jelentik: Az északi hadszíntéren a mi seregeink és erős német haderők most már egy csaknem megszakíthatatlan vonalon, mely a keleti Kárpátok északi lejtőit Stary-Sambortól, a Przemyśl vártól keletre fekvő területet, a San alsó folyását és a Visztula lengyel partjainak tér telepét egészen Ploch vidékéig öleli, harcban állanak az orosz főerővel, melyhez az orosz kaukázusi, szibériai és turkesztáni csapataikat is felvonultatták. A Kárpátokon át indított támadásunk erős ellenséges haderőt vont magára. Közép-Galiciában, ahol mindkét ellenfél megerősített állásokat foglal el, általában megáll a harc. Przemyśltől délkeletre és a San alsó folyásánál csapataink az utóbbi napokban is több rendű sikert értek el. Orosz-Lengyelországban mindkét fél részéről nagy erőket állítottak szembe, a melyeken tegnap óta az Ivangorod városi Visztula vonaltól délnyugatra harcolnak. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Bécs, okt. 25.

A hadisajtószállásról érkezett híradás szerint Conrad báró, a vezérkar főnöke, tegnap a külföldi lapok haditudósítóinak fogadása alkalmából annak a megokolt örömmel adott kifejezést, hogy sikerülni fog a reánk vállalt nehéz feladatot teljesíteni, feltartóztatni és visszazsorítani a hatalmas ellenséget. Szükszavu jelentésünk csak a leleplezetlen igazságokat foglalják magukban. Ellenfeleink viszont azt hiszik, hogy hazudván és tiltakozván, diplopatirozzák az észjárásunkat. A mi haremódunk mindég és mindenütt lovagias.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, okt. 26.

A nagy vezérkar közli okt. 26-án délután: Az Yser-csatornától nyugatra, Neuport és Dixmuid között, amely helységeket még az ellenség tartja megszállva, csapataink megtámadták az ott még makacsul védekező ellenséget. A harcban résztvevő angol hajórajt nehéz tűzsergűnk visszavonulásra kényszerítette, — három hajót teli találtunk. Az egész hajóraj ennek következtében e hó 25-én délután lőtávolságon kívül maradt. Ypresnél áll a harc. Yprestől délnyugatra, valamint Lillétől délnyugatra és nyugatra csapataink támadása jól haladt előre. A házak között dúló elkeseredett harcban az angolok nagy vesztesége szenvedtek és több mint 500 foglyot hagytak kezünk között. Arrástól északra a heves francia támadás tüzelésüktől összeroppant, az ellenségnek erős veszteségei voltak. A keleti hadszíntéren Augustow ellen offenzívánk előrehaladt. Ivangorodnál a harc kedvezően áll. Döntés még nem történt.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 27.

A nagy főhadiszállásról jelentik. Érkezett az elmúlt éjjel. Az Ivangorod alatt folyó harcokban eddig nyolcezer orosz ejtettünk foglyul és tizenkilenc gépfegyvert zsákmányoltunk. Jaroslan közelében egy orosz ezredes és kétszáz ember kénytelen volt megadni magát. Zalucenél (Smiatyutól délnyugatra) és Patiecnél (Uadwornától délnyugatra) az

ellenséget visszavetettük. A helyzet nagyjában változatlan. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 27.

Hivatalos jelentés. Kiadatott 4 ó. 10 p. Közép-Galiciában a helyzet változatlan. Ivangorodtól délnyugatra felülmúlhatatlan hősiességgel küzdő hadtestek, a melyek közül csak az egyik tízezer foglyot ejtett, ellenséges tulerővel állanak harcban. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, okt. 27.

Hivatalos jelentés. Ér. 3 ó. 38 p. A Romanja-Planinán megvert szerb és montenegrói haderőket négy napi szakadatlan üldözés után Visegrád és Govazde közelében a Drinán át visszazsorítottuk. Csapataink e közben a San-Stenica melletti iskolában sok gyalogsági és tüzérségi löszert és Velikó-Prdó-Vracevicán vívott utóvédharcokban gépfegyvereket és ágyukat zsákmányoltak. A keleti rész ezzel a Drinánál meg van tisztítva az ellenségtől. Ugyanezen napon, melyen a szerbeket és montenegrókat a Drinán visszazsorítottuk, Szerbiában levő csapataink is jelentős sikereket értek el. Ravnje közelében a Ma-Evában két erődtett ellenséges állást rohammal bevettünk és számos foglyot ejtettünk. Potiorek, tábornagy.

A német főhadiszállás délelőtti jelentése: Yser-Yprese csatorna mentén Yprese mellett és Lillétől délnyugatra a harcok változatlan szívóssággal folynak. A német csapatok más tekintetben is előrehaladtak. Augustowtól nyugatra a németek támadása lassan előre halad. Varsótól délre csapataink az erős orosz haderőnek minden támadását visszaverték. Ivangorodtól északra újabb orosz hadtestek keltek át a Visztulán.

(A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Katonák tele.

Ismerjük ezt a képet mindnyájan. Vékony köpenyegében áll a baka a posztón hózivatarban. A sűrűn hulló havat a szél rácsapja az árva katonára, aki kendővel kötötte be a füleit; lába az már nincs is szegénynek; térdig eltemette a hó. Hány sziv sir magában, amikor erre a képre gondol és eszébe jut az a katona, aki neki kedves és aki így fog állani vékony köpenyében, hideg bakkancsában, amikor fúj a fehér zivatar.

A siró sziveket megnyugtadjuk. Rajzolunk egy másik képet, az igazit, amelyhez a színeket illetékes katonai helyen szereztük be. Egészen másképpen állítják katonáinkat a hóba. Mi, akik a meleg szobában aggódunk értük, letehetünk szivükről egy kis terhet, ha megtudjuk, hogy miképpen gondoskodik a hadvezetőség a katonákról. Hogy az első lépést a társadalom tette meg ezen a téren, az a dolgon nem változtat, legfeljebb a polgári szívek dicsérete. A társadalom mindenféle meleg ruhaneműt szállít a katonáknak, de a hadvezetőség tulajdonképpen csak kettőt helyezett teljes mértékben a vállaira: a kötött hósapkát és az érmelegítőt. A többi maga vállalta.

Mindenekelőtt minden katona bundát kap. Az összes bundaszükségletet megrendelték már és a munka folyamatban van. Az egész szükséglet egyharmadát már el is szállították a hátra. A többi bunda pedig még ebben a hónapban készen lesz. Hogy milyen horribilis munkáról van itt szó, úgy-e azt nem kell külön elmondani. A meleg alsóruha, a

haskötő mellett különösen gondoskodtak a láb megóvásáról. Minden katona három kapcát kap: egyet, belül, vászonból, amelyre következik egy papír és egy flanel-kapca. Furesán hangzik: — papir-kapca, pedig ez nagyon fontos dolog. A kitűnő, sűrű papiranyag, amelyet erre a célra használnak, ugyszólván légmentesen fogja körül a lábat s úgy tartja a melegget, mintha befűtöttek volna a bakkancsba. Minden második napon, a menázsijával együtt kapja meg a friss papirost, amelyet előbb jól összegyűr, azután kihuz, s nyulós, simulékony szövet lesz belőle. Ha az időjárás úgy parancsolja, jutaszövetet is adnak a katonáknak. Ezt úgy kötik a bakkancsra, mint a hóseprők a cipőjükre a zsákdarabot. Aki pedig vártán áll, kemény időben botost és külön nehéz bundát kap. Ha még hozzágondoljuk a kötött, finom hósapkát és az érmelegítőt: ez az igazi kép a hóban álló katonáról. Még csak a gázkályha hiányzik. De ezt már nem is vállalná a katona. Elvégre van szive is neki, s az mindennél jobban melegíti. A mi katonáink szive... Ezt a fűtőanyagot már igazán jól ismerjük.

Ennyit a hadvezetőség gondoskodásáról. S a társadalom? Nemesak a kezdő lépést tette meg, hanem — ami komolyabb és értékesebb — a maga nemes munkáját kitartással, egyre nagyobb erővel folytatja. A gyűjtő központja ennek a társadalmi munkának a Hadsegélyző Hivatal. Egyszer már beszámoltunk arról a tarka vásárról, amely annak felvevő- és raktárhelyiségeiben folyik. Itt láttuk, hogy mindahoz, amit a hadvezetőség magára vállalt, a társadalom is milyen mértékben járult. A maga speciális dolgában pedig a hósapkák és érmelegítők előállítására körül máig impozáns az eredmény. Beszélnek erről a számok.

Közel 100,000 hósapka és 100,000 pár érmelegítő van készen. Hány asszony és leány dolgozott ezeken, hány millió pamutszemet vettek fel a tűk s mennyi gyönyörű, meleg gondolat szállt fel a lelkekből azalatt, amíg a pamutszemek felsorakoztak. Egy-egy hósapkát asszony, vagy felnőtt leány átlag két napig készít, gyermekleányka három napig. Az eddigi állomány tehát 300,000 munkanapot jelent. A pamut, amelyet feldolgoztak, 20,000 kilogramm. Mindez csak a hadsegélyzőhöz jutott ruhadarabokra vonatkozik, mert legalább 100—100,000 darabot közvetlenül is elosztottak a katonáknak. S a tűk nem állanak meg, a csillogó acél egyre jár a nők kezében s a pamutszemekkel egyre fűzik a lelkeket, kedves, meleg gondolatát, amely mind a harcmezők felé száll.

A hadsegélyző sok munkája közül még a legújabbról, a keztyű-akcióról kell megemlékezni. Megtörtént a végleges megállapodás a különleges keztyűk dolgában. Majd a könyökig érnek a keztyűk, meleg prémből készülnek s csukaszürke posztóboríték kerül a prémmre. Csupán a hüvelyknek van külön ujj, a másik négy ujjat egybefogja a keztyű. A tenyéren pedig vékony bőrből vendégujj van, amelybe gyorsan bele lehet dugni a mutatóujjat, ha a fegyvert el kell sütni. Mindenféle fegyvernemnél nagyszerűen kiállotta a keztyű a próbát, s ma már nagyban gyártják. Vagy kétszáz ezerre

való prém van eddig együtt s az adományok tömege egyre nő. Az Augusztalapon műhelyében száz ember foglalkozik keztyűgyártással s egy-egy pár most 35 fillérbe kerül. Ha majd a szabás, kivágás is villamos géppel történik, 30 fillérért előállítható. Mégér azonban párja 6—8 koronát. A társadalomnak igazán kedves ajándéka ez a keztyű, mert hiszen a katonának kevésbé meleg keztyűjük amugy is van. De mikor olyan kedves dolog a mi harcosainknak valamit adni.

Ezek a kikapott részletek szólnak arról a készülődésről, amelyek a téli hadjáratot fogadják. S az itthoni szobákban egy kis megkönnyebbüléssel sóhajthatunk fel. Szeretnénk felemel minket azokhoz, akik éretünk kinn, a messze tájékon viaskodnak.

Prémet a katonáknak!

A téli háboru borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje e címre: Hadsegélyező hivatal Budapest, Váci-utca 38. A posta ingyen szállítja.

Hadsegélyező hivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Domby Kálmán** ny. m. kir. honvéd-őrnagy, Szilágysomlyó társadalmának közszere-
teinek örömd tagja, a napokban tényleges katonai szolgálatra bevonult.

— **Királyi kitüntetés.** Ő felsége a király György Emőd dr. 49-ik gyaloghadoszálybeli 2. oszt. főtörzsorvosnak a vaskorona-rend harmadik osztályát a hadi ékitményekkel, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartásának elismeréseképpen. — **Deutsch Miklós** 68-ik gyalogezredbeli törzsorvosnak pedig szintén az ellenséggel szemben áldozatkész magatartása elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, a katonai érdemkereszt szalagján adományozta.

— **Augusztaszalag.** A gyorssegély Augusztalapon a közelgő mindenszentek napjára a hadbavonultak segélyezése céljából „Augusztaszalagokat” hozott forgalomba. A jótékonyág érdekében felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy ilyen szalagokat, melyek a halottak napjára szánt koszorúk díszítésére használhatók, Sámuel Sámuel helybeli férfiszabó üzletében 1 korona árban lehet beszerezni.

— **A belügyminiszter Vártelekán** János ballai körjegyzőségi írónak a múlt évi árvízkor tanúsított bátor életmentéséért, amelynek négy ember köszönhetette a haláltól való megmenekülését, 210 korona életmentési jutalomszavát utalványozott ki.

— **Megszűnt az autójárat.** A Szilágysomlyó-zilah-i autóbiljart benzinhány miatt ideiglenesen megszűnt. A Zilah-csucsai autóbiljart azonban folyó hó 22-től kezdődőleg ismét a békeidőli menetrend szerint,

vagyis Zilahról délelőtt 9 óra 30 perckor, s viszont Csucsáról délután 3 óra 15 perckor indulva közlekedik.

— **Értesítés.** Folyó évi október hó 24-étől kezdődőleg a következő számú tábori postákhoz lehet ismét magán-csomagokat küldeni: 9, 11, 16, 21, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 51, 55, 61, 66, 68, 69, 76, 78, 81, 84, 85, 88, 95, 96, 111, 113, 119, 140, 151, 186, 187, 187, 188, 189, 190, 191, 211, 212, 300, 301, 303, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311. Kizárólag egyenruhákat és felszerelési tárgyakat (cipő, fehérnemű) tartalmazó csomagok vétetnek fel vízmentes csomagolásban (viaszkos vászon, faláda). A csomag súlya legfeljebb 10 kgr., kiterjedése legfeljebb 80 centiméter lehet. Élelem küldése tilos. Szükséghez képest a postahivatal a tartalom megállapítása céljából annak felbontását is követelheti.

— **Tisztviskolába viszik az önkénteseket.** A hadvezetőség elrendelte, hogy ez évben bevonult újoncok közül a legénységgel együtt kiképzés alatt álló egyévi önkéntesek tiszti iskolákba küldessenek, hol előbb tiszti kiképzést nyernek s a kiképzés után majd mint tisztek fognak a harctérre kerülni.

— **Kettős csapás** érte Schwarec Mór szilágysomlyói kereskedőt; két kis fiát megölte a veszedelmes gyermekbetegség, a skarlát. A két kis fiú és kis leánytestvérük a nagyapjuknál tartózkodtak, Tasnádon, ahol járványszerűen lépett fel a skarlát. Mind a három gyermek megkapta a betegséget, melylyel csak a kis leány szervezete tudott megbirkózni, vigasztalásul a kettős csapástól amugy is mélyen lesújtott szülőknél.

— **Hadifogságban.** A szerb hadvezetőség a napokban tette közé a szerb hadifogságban levő osztrák-magyar tisztek névjegyzékét. A névsorban két ismerős nevet találtunk: dr. Szilágyi Sándor ügyvéd és Bürgözd Béla (a névsor szerint Burgózdás Béla) birtokos, mindketten tartalékos hadnagyok, jutottak a hadifoglyok nem éppen kellemes helyzetébe. Nisben őrzik őket. A fogoly tisztek különben — mint aggódó hozzátartozókat magánaton értesítik — a körülményekhez képest jól érzik magukat.

— **Diákok a harctéren.** A kultuszminiszter értesítette a középiskolák igazgatóit, hogy a közpiskola hetedik és nyolcadik osztályu tanulónak, akik a szülők, vagy gyámok beleegyezésével önként a hadseregbe lépnek, nyilvános tanulói jogát fentartja. Amennyiben a háboru az iskolai év befejeztével véget ér, a harcos diákok rendes vizsgát tehetnek, ha pedig a hadjárat tovább tartana, a hiányok pótlásával magánvizgára bocsátandók.

— **Csak háborus célra lehet gyűjteni.** Különféle célokra szolgáló gyűjtési engedélyeknek a háboruba szólítottak és hozzátartozók érdekében való szünetelése érdekében a belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez rendeletet intézett: E'engedhetetlen kötelessége a nemzetnek, hogy azok hozzátartozóiról, akik a haza védelmére elszállítottak, munkaerejüket családjuknak nem szentelhetik, gondoskodják. A köznek e parancsoló követelménye mellett eltérpül minden magánérdek, minden egyéb óhaj, vagy kívánság; így háttérbe kell szorulnia most minden más akciónak. Felhívom alispán (polgármester) urat, szíveskedjék intézkedni, hogy törvényhatósága területén a könyöradomány, vagy bármily más adománygyűjtési engedélyek alapján a gyűjtések a háboru idejében szüneteljenek.

— **Dohányt, szivart harcoló katonáinknak.** Felhívjuk vármegyénk és városunk kö-

zönségét, hogy harcoló katonáink részére dohányt, szivart és cigarettát adakozni szíveskedjenek. Az adományok vagy közvetlenül a Hadsegélyező hivatalnak Budapest, Váci-utca 38. vagy a főispáni hivatalhoz Zilahra küldendők be, mely azt az adakozó nevének feltüntetésével illetékes helyére továbbítja.

— **Kenyérpótló anyagok.** Hogy az ideai termés a normálison jóval alul maradt, semmi sem bizonyítja jobban, mint az immár 40 koronát meghaladó buzaárak. Nemcsak termésünk volt gyenge, de a fogyasztás is nagyon megnövekedett s ha azt akarjuk, hogy hadseregünket bőségesen elláthassuk kenyérral — amit pedig akarnunk kell, mert ez elsősorban kötelességünk — úgy mi, itthonmaradtak ugyancsak takarékoskodjunk a kenyérliszttel s a buzalisztet keverjük 20—50% száraz tengeri liszttel, vagy 25% burgonyakeményítővel, a rozslisztet pedig 20—50 százalék árpalissal, amely keverékek kitűnő kenyeret szolgáltatnak. Jövőre pedig igyekezzenek a gazdák nagy termést elérni, mert aratásig nemcsak nálunk, de egész Európában kifogynak a gabonakészletek s így kétségtelen, hogy a buzaárak jövőre is magas ára lesz. Hazai kísérletek bizonyítják, hogy amennyiben a kikelt búzára november—december hó folyamán 120—150 kg. szuperfoszfátot rászórunk, 200—300 kg.-al fokozódik a termés.

— **A „Vasárnapi Ujság”** október 25-iki száma tele van pompás kivitellű, érdekesnél érdekesebb képekkel a háboruról: az északi harctérről Balogh Rudolf kiküldött tudósítói, a szerb harctérről egy sebesült magyar tiszt fölvételei, a németek harcaiból kitűnő eredeti fölvételeket stb. Képek mutatják be a legutóbbi két várostrom hőseit: Kuzmanek altábornagyot, Przemysl parancsnokát és Beseler német tábornokot, Antwerpen meghódítóját. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László és Galsworthy regénye, cikk a háboru kilátásairól stb. Egyéb közlemények: a német császár Moltke vezérkari főnökkel, az angol trónörökös katonaruhában s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, a „Világ-krónika”-val együtt 6 K. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Szerkesztői üzenet.** Egy honleánynak. »Csak előre« című versecskéjéből azt látjuk, hogy a hadba vonultak győzelmes visszatérésében bízik, de a veselés nagyon kezdetleges és bizony nem akarjuk megbántani, ha azt ajánljuk, hogy inkább kössön hősapkát és érmelegítőt, mint gyenge versecskéket sanyargatására pazarolja a drága időt.

Legujabb!

Berlin, okt. 28.

A nagy főhadiszállás közli okt. 28-án délelőtt: Venport-Dixmiunecnél megállt a harc. A belgák ott jelentékeny csapaterősítést kaptak, mi támadásainkat folytattuk. Tüzelésük eredménytelen volt. Ypresnél a helyzet október 27-én változatlan maradt. Lillétől nyugatra támadásainkat sikerrel folytatjuk, az argonei erdőben ismét néhány ellenséges lövészárkot elgázoltunk, melynek katonáit foglyul ejtettük: A hadszíntéren egyéb lényeges dolog nem történt. Lengyelországban a német, osztrák és magyar csapatok új orosz haderő elől, mely Ivangorod, Varsó és Novogorogiekoszok felől nyomult előre,

Magyar termékek! Szolyvai és Polenai

Különleges szer gyomor- és közsvény ellen.
Orvosi szaktekintélyektől legmélegebben ajánlva közsvény, hólyag s vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros hughyár, a torok s tüdőszervek bajainál, epe- és gyomormegbetegedéseknél. Egészségeseknek kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve. Csira és vasmentes.

LUHI Erzsébet-forrás. Tiszta égvényes ásványvíz.

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve. Orvosi szaktekintélyektől legjobban ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorfájdalom, köhögés, rekedtség s a vizeleti szervek bajainak esetében. Kapható minden fűszerkereskedés, kávéház és vendéglőben.

Megrendelhető: **Schönbörn-Buchheim gróf** uradalmának ásványvíz-bérlőségénél
SZOLYVA. (Bereg megye.)

43—52

kénytelen volt kitérni, miután eddig több napi harcban az összes orosz támadásokat sikeresen visszaverték. Az oroszok egyelőre nem követték csapatainkat, az ellenséggel való érintkezés megszakítása nehézség nélkül ment végbe. Csapatunk a helyzetnek megfelelően ujjonon fognak csoportosulni. Északkeleti hadszíntéren lényeges változás nem történt.

Hivatalos jelentés. Érkezett d. u. 3 óra 15 p. E hó 27-én Szerbiában újabb sikereket vívtunk ki. Ravnje helységet és a Macsvaban-Crnabarától nagyon megerősített ellenséges hadállást csapataink az ellenség vitéz védelme után rohammal bevették, miközben négy ágyút, nyolc gépfegyvert és számos hadianyagot zsákmányoltak és öt tisztet és 500 katonát foglyul ejtettek. Potiorek, tábornagy.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Négy napig a vonaton.

(Háborús képek.)

Szerdán, október 21-én délután ültem fel a mi kis vicinálisunkra, csütörtökön este Kassára érkezem; pénteken reggel indultam haza; szombaton reggel 10 órakor már itthon voltam.

Bizonyára hihetetlennek fog feltűnni az olvasó előtt, hogy valaki a mai közlekedési viszonyok mellett ilyen nagy utat ilyen rövid idő alatt megtehesse... pedig ez így van. Hogy hogyan utaztam... az már aztán egészen más kérdés! Ültem a kocsiosztályok minden fokozatában, még a „40 ember 6 lónak” címzett kocsiiban is. Visszafelé jövet az álmatlanságtól gyötörve elaludtam egy kétszemélyre beosztott kurta ülőhelyen, úgy hogy csak derékig feküdtem. A mi azután következett, — az lógott a levegőben, úgy hogy csakhamar a kocsi padlóján ébredtem fel.

Hanem nem sajnálom a fáradságot, a gyötördést, az álmatlanságot, olyan sok mindent láttam és hallottam.

Láttam fenséges, lélekemelő jeleneteket s a másik percben szívet facsaró képeket. Láttam vidám énekszóval a haretérre vonuló csapatokat, — láttam a sebeikből felgyógyult katonákat lelkesedve menni vissza a dicsőség mezejére, — láttam a hős sebesülteket, — láttam a vitéz lengyel légió gyermekhőseit. Hallottam hihetetlennek tetsző epizódokat az újhozó világtörténelem nagy eseményeiből. — Beszéltem az írókkal magukkal. Láttam azokat, akik megkezdtek írni a nagy históriát s felkötött karral hagyták abba. Láttam azokat, akik mennek folytatni ott, ahol amazok elhagyták. — Láttam a tollat... fekete volt a reá száradt vértől. Glóriás hősök azok, akik írni kezdték... Nyomukban fognak járni, akik utánuk mennek.

Most írják a vén Európa világhírű nagy történelmét. Ime egy pár kiszakított lap, egy néhány kép a sajtó alatt levő nagy munkából...

* * *

A beamter. A csapi állomáson hajnali három órától volt elég időm, hogy le ne késsek a kilenc órakor induló vonatról. Az étteremben asztalhoz ülni teljes lehetetlenség. Telve van az egész helyiség. Ember ember hátán szorong. Katonák, civilek vegyesen. A levegő fűledt... kimegyek járkálni a perronra. Szembe jön velem egy vékony, sápadt fiatal katona, mankóra támaszkodva. Alig bírja emelni a jobb lábát.

Megszólítom, beszédbe elegyedünk. Intelligens uri gyerek s kérdéseimre szívesen elmondja, hol és hogyan sebesült meg.

— Lemberg alatt történt... Kora hajnalban egy szakaszvezető s tíz ember előrsi szolgálatot teljesítettünk egy sűrű cserjés szélén. Őszi eső permetezett, ami nemcsak a látást, de még a hallást is teljesen elfogta. Kiállított őrszemünk bizonyára a legéberebben vigyázott ugyan, — de ennek dacára egyszerre csak szemben találjuk magunkat egy körülbelül harminc főnyi orosz gyalog csapattal. Az ellenség megpillantva bennünket — valószínűleg azért, mert csapatunk erejét nem ismerte, — gyorsan visszavonult pár lépést s irtóztató tüzelést kezdettek ellenünk. Szegény szakaszvezető három golyótól találva holtan esett össze, —

bennünk nem okoztak kárt a fentjáró golyók, miután hirtelen a földre feküdtünk.

Visszavonulnunk nem lehetett, mert így mindnyájan a biztos halálnak tettük volna ki magunkat. Mindnyájan pesti magyar fiúk voltunk. Vezényszavamra egy pillanat alatt talpon voltunk. „Szuronyt szegez... előre!” Az oroszok még egy tüzet adtak, a melyik egyik társamat leterítette s aztán összecsendültek a szuronyok. Kétségbeesett viadal támadt s örömmel láttam, hogy az oroszok egyenként hullanak el döféseink alatt. — Egyszerre csak egy óriással találtam szemben magamat. — Milyen különös iróniája a sorsnak? ... Azt hiszem, az egész csapatban én voltam a legvékonyabb s leggyengébb legény s ez a vadállat éppen engemet választott ki. Előreszeggett szuronyal, iszonyú erővel rontott nekem. A szurást elhárítani már nem volt időm, hirtelen hátraugrottam, — de szerencsétlenségemre egy a hátam mögött levő fának estem, úgy hogy az orosz szuronya nem ugyan mellelem ért, de még is keresztül járt a felső combomat, de ugyanakkor ellenfelem egyensúlyát veszítve, támoalgása közben kiejtette fegyverét kezéből. Most már én rohantam reá. Hiába! ... elkapta a fegyverem csövét s kiakarta rántani kezéből. — Rettenetes dulakodás támadt közöttünk. Aki a fegyvert megkeríti, azé a győzelem. Arra, hogy én vehessem el az atlétától, számítani sem mertem, legfőlebb abban volt minden reményem, hogy a fegyver csövét görcsösen szorítva, el nem engedem, hogy le ne szurhasson, talán közben valamelyik pajtásom segítségemre jöhet. Az orosz olyan erővel rángatta a fegyvert, hogy néha mindkét lábom a levegőben volt, — de a csövet el nem eresztettem s ismét talpon voltam. Egyszerre csak jobb kezem a szuronyhoz ért... Gyors mozdulattal lekaptam az éles kést, de ellenfelem balkezéből kirántotta a puskát. Egymásra rohantunk. Ő ütésre emelt puskával, én jobb kézbe szorított szuronyommal. — Összeértünk... Ellenfelem ütése bal vállam szélét érte, az én szuronyom tövig ment bele a torkába. — Egy rettenetes halálordítás... az óriás élettelenül vágódott el a földön. — Kórházba kerültem, most már jobban vagyok, — lehetséges, hogy sántítani sem fogok. Most megyek haza a szüleimhez üdülni. Ha felgyógyulok, lesz egy emlékem... Egy muszka szurony szurása a lábamon, — no meg az én óriásom felszerelése.

Odamutatott a lóca szélére. Oda volt támasztva egy orosz puska, lefordított szuronyal.

— Lásza kérem, a szuronyon az a fekete folt az én vérem... nem mosom le soha. Itt meg az orosz vére.

Ezzel kihuzta széles, kurta szuronyát s eléem tartotta. Az egész fekete volt a reá száradt vértől.

— Ha vége lesz a háborúnak, megyek ismét vissza beamternek... Soha nem hittem volna, hogy a kávéházi szivar füstje helyett ilyen sok puskaport kelljen szagolnom...

* * *

A gyerkőc. Ebédemet fogyasztom az újhelyi állomás éttermében, egy kis kerek asztalnál. Belép az étterembe egy leányarcú fiatal gyermek... lengyel legionárius. Szétnéz, nem talál üres helyet. Félrebb húzom székeimet s ülással kínálom meg asztalomnál. Megköszöni, karabélyát, hátí zsákját leteszi, s helyet foglal mellettem. Beszélgetni kezdünk.

— A lengyel légió tagja vagyok, most megyünk Kassára, s onnan tovább a haretérre. Remélem, két nap alatt ott leszek...

— Ilyen fiatalon... s nem félsz fiacskám a haretől?

A gyermek arca lángba borul, szelid, szép kék szemei felvillannak, s önérvényes hangon válaszol:

— Félni?!... Önként állottam be a légióba, hogy harcolhassak a gyűlölt orosz ellen...

— És tudod jól kezelni fegyveredet?

— Minden lövésem egy halált jelent az ellenségnek. Már öt csatában voltam. Rahónál állították a balkaromat, de már meggyógyult annyira, hogy birom emelni a puskát.

Odanézek, látom, hogy a balkarja a köpeny alatt most is fel van kötve.

— Hány éves vagy?

— A jövő hónapban leszek tizen négy...

*

Legionáriusok. A vonat lassu méltósággal áll meg az állomás épülete előtt, — mintha tudná, hogy kiket viszen. Két kocsiszakaszból csupa fiatal, gyermekarcú katonák szállanak ki. Csukaszürke egyenruha, vadászhatású, burkalap, a jobb oldalon egy tallérnagyságu csattal, — a csattban egy kiterjesztett szárnyu fehér sas, Lengyelország címere. A katonák lengyel legionáriusok. Szép sorban gyülekeznek s parancsnokuk vezetése alatt mennek az étkező helyre. Mindegyik fiatalabb husz évesnél, legtöbb 16—17 éves. El sem bínné az ember, hogy ezek már sok csatát átéltek, harcedzett katonák, több... hősök. Egy némelyiknek fel van kötve a karja, a másik még sántit... a sebeket Máramarosban kapták. A parancsnokuk büszkén legelteti tekintetét az ő kedves fain. Kérdéseimre a legszívesebben mondja el, hogy mi történt a Kárpátoknál.

— Galiciából jöttem vissza csapatommal, amidőn parancsot kaptam, hogy azonnal menjek Máramarosba. Az oroszok betörték a Kárpátokot, igyekezzünk feltartóztatni őket, a mig nagyobb katonai erő jön segítségül. A fiuk éljenzéssel fogadták a parancsot, tehát újra szemtől-szembe kerülhetünk az oroszokkal. Azonnal elindultunk s mint önök a lapokból tudják, pár száz népfölkelő segítségével napokon át állottunk ellent az orosz hordának...

— Hogy mi volt Uzsoknál...? Azt látni kellett volna. Azt szóval elmondani, leírni nem lehet. Pár száz főnyi csapatomat a szoros bejáratjánál helyeztem el, tizezernyi ellenséggel szemben, akik puska, gépfegyver és srapelcsővel borították el kis csapatomat. Az én fiaim úgy állottak, mint az ércfal. Folyton lőttek, s minden lövésük halált volt. — Ugy hullott az orosz, mint a kéve. Mikor a nagy muszkatemetés volt s nyolcezernél többet temettek el, — az én drága gyermekeimnek külön temetést rendeztem. Hetvenen haltak hősi halált. Külön sirba temettem őket s a sírdombra csinos kerécsztet helyeztettem...

Máramarosiak... jegyezzétek meg a helyet, a hol a hős legionáriusok alusszák örök álmukat, s a csata évforduló napján tegyetek friss virágot sírjukra. Méltóbb helyre koszorút tenni nem lehet...

A vonat indul, a legionáriusok csapata felszáll, a kocsiból felhangzik a lengyel himnusz: „Isten, ki a lengyel hont sok század éven, övezted fénnel és dicső karoddal...”

A nagyközönség levett kalappal áll... a vonat méltóságteljesen gördül ki az állomásról.

* * *

Herr szotnya kommandánt. Elöttem egy délceg legionárius halad s keres helyet valamelyik szakaszban. Hajtókáján széles arany stráf, bizonyára tiszt. — Megkérdeztem a mellettem álló legionáriust, hogy ki az előtűnk haladó:

— Herr szotnya kommandánt.

— Köszönöm.

Nosza utána a kommandánt urnak, ha lehet, egy szakaszba ülök vele. Sikerült. Rajtunk kívül még egy főhadnagy s két polgárember ült a szakaszban. Elfoglaltam a szemközti ülést. Jobban megfigyeltem a legionárius tisztet. Tipi-

Hirdetések

A „Szilágyosmlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

ELADÓ

egy jó karban levő karikahajós Singer-varrógép jutányos áron. — Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

kus lengyel férfiszépség, valóságos Matejkó-arc. Nyílt, magas homlok, hátrasimuló, hullámos szőke haj, nemes metszésű az egész arc, hosszú szakállal, szelíd tekintetű kék szemekkel. Egy negyedóra alatt kölcsönös bemutatkozás, megismerkedés s beszélgetünk úgy, mintha régi jó barátok volnánk. Megtudtam, hogy nem hivatalos katoná. Bankigazgató R. nagyobb galiciai városban s csak akkor öltötte fel egyenruháját, amikor az orosz hadüzenet megtörtént s a legionáriusok őt választották meg csapatparancsnokuknak. Kérdéseimre a legelőzékenyebben válaszolt. — Atadom neki a szót.

— Mi Galiciában s a szomszédos Ukrainában már régóta látjuk az orosz titkos működést. Ott hadi intézkedésekkel, nálunk a kémrendszerral dolgoztak. Két-három éve már, mióta minden percben vártuk a hadüzenet megtörténtét. — Azóta az ifjúsági egyletek tagjai fokozottabban mérvben gyakorolták a céllovászatot s mondhatom, az elérhető tökély legmagasabb fokára vitték. Nálunk a légio tagjai mind kitűnő lövők. Én, mint bankdirektor, állandó összeköttetést tartottam fenn főbb emkerekkel, úgy hogy az első orosz előőrsöknek közeledéséről eleve értesülve voltam. Összegyűjtöttem hamarosan a legiónak negyven tagját s két csoportra oszolva, vártuk a határon való megjelenésüket. Az első nap délutánján hadi távcsovémmel tisztán kivettem a közeledő orosz lovasokat. Kozákak voltak. Előlt kettő, — azután vagy 30—40 egy tömegben. Kiadtam a rendeletet, hogy senki ne lőjjön. A jel az általános tüzelésre az én lövésem lesz. A lovasok nyugodtan közeledtek, nem láttak semmi gyanust. En csapatommal egy kukoricaszőlben feküdtem. Láttam, amint a vezető tiszt távcsovével kémleli a vidéket, — azután elteszi messzelátóját s cigarettára gyújt. Mind közelebb érkeznek. A két kozák tőlünk alig száz lépésre lépi át a tért, — nyugodtan maradunk.

Mikor a csapat 200 lépésre közeledik, esendesen arcomhoz emelem fegyveremet s oélba vettem a tisztet. Egy éles csattanás. A tiszt kardjához kap, kirántja... s azzal holtan bukik le a nyeregből. Ekkor megdördül az enyimek sortüze, — aztán még egy sortüz, minden kozák fekszik, néhány gazdátlan ló nyertve vágat vissza. — Hirmondó sem maradt belőlük. — Ez volt a kezdet. Azután jött Ravaruska, Lublin, Lemberg s most végül Máramaros. Itt a Kárpátok alatt Körösmezőnél sebet kaptam a bal karomba, öt napig voltam a b.-i kórházban, sebem a teljes gyógyulás utján halad, megyek vissza csapatommal Galiciába.

— Mit mondok a magyarokról? Róluk csak levett kalappal lehet beszélni. Ezeknek a hősiessége egyenesen csodálatraméltó s ha van bennük hiba, az tulságos, halálfélelmet nem ismerő vakmerő bátorságuk. Láttam huszárokat rohamra menni ötszörös-tízszeres kozákesapat ellen... és győztesen tértek vissza, de a csapat fele ott maradt. — Láttam három napi agyonfárasztó gyaloglás után a harcra érkezett székelő bakákat, fáradtan, éhesen szuronyrohamra menni... Ez a roham rettenetes volt. Ugy sörpörték maguk előtt az orosz, mint a szélvész a fa levelét és a visszatérők vígan daloltak. Ezek mindenike egy mesebeli hős volt. Kétkem, hogy a világnak jobb katonája lenne, mint a magyar. Önnek, mint magyarnak, öröm és büszkeség ezt hallani. Amint mondtam, úgy van s ha tudélem a hadjáratot, hirdetni fogom ezt otthon és mindenütt. Szerettem volna, ha látja ön az én kis legionáriusaimat harcolni Máramarosban. Olyan fenséges nyugalommal bízott, mintha megannyi szobor lett volna és bizony mondom, hullott az orosz... ez a mi harcmodorunk. Én ezt a mai fegyvertechnika mellett jobbnak tartom.

(Agyondicséri a magyart s aztán az ő legionistáit jobbnak tartja... Legyen jobb, vitézebb egyik a másikkal.)

Szegény doktor. A mellettem ülő öreg ur néma áhítattal hallgatja a magyar és lengyel magasztalását. Ő is lengyel. Megtörli szemét az előtörő könnyektől és sóhajtván szólal meg:

— Hja'... ha még egyszer én is 20 éves lehetnék. Fájdalom, már túl vagyok a hatvanan. Nem kezdekhetem újra... mindennek vége...

P.-ben, Galiciában vagyok orvos. Harminc évvel ezelőtt telepedtem meg ott, s meg is házasodtam. Négy gyermekem van. Két nagyobb fiam a harctéren, két kisebb leányom otthon. Nagy vagyont nem gyűjthettem, mert sokba került a gyermekeim felnevelése, de annyim volt, hogy kényelmes lakóházat építtettem, s uriasan berendeztem. Két fiam már önálló, leányaim otthon voltak. Volt annyi jövedelmem, amiből kényelmesen megélhettem... boldogságomból mi sem hiányzott. Egy reggel viharként száguldott át városunkon a rémhír... „Jön az orosz... meneküljön, aki tud...” Feleségemet és két leányomat még az nap elindítottam Grácban lakó testvéremhez, — én délután kocsival mnekültem a közeli vasuti állomáshoz, s mentem utánuk. Mit vihettünk magunkkal?... Az asszonyok rajtuk levő ruhájukat s ékszereiket, — én egy utibőröndben csomagolt kevés ruhaneműt, s pár ezer korona értékű bankrészevényeimet. Grácban olvastuk a lapokban, hogy városunk környékén heves csaták dultak. Amikor megtudtam, hogy visszaszorítottuk az orosz, haza mentem szétnézni. Talán jobb lett volna, ha nem teszem... Rettenetes látvány tárult eléem. Szép házamat ágyugolyók rommá lőtték felgyújtották. Szép buforaim, összes lakásberendezéseim, szép könyvtáram szétrombolva, összeégyve, teljesen megsemmisült. Leányaim kedves zongorája elégve, csak az eleje maradt épen a bilentyükkel. A nappali szobában sértetlenül volt a kalitka, benne a két kis kanárral. Ott voltak a kalitka fenekén, tolluk éppen olyan szépen ragyogott, mint régen... csak hogy éppen nem éltek. Az ágy-neműek az udvaron félig összeégyve, sárba taposva... Borzadok, ha reá kell gondolnom. Egész életem fáradsága megsemmisülve. Nincsen semmim!... Koldusabb vagyok a koldusnál, mert én már megszoktam a jólétet, a van-t. És most hátra van még a legrettenetesebb... mindezeket elmondani a feleségemnek és gyermekeimnek. Ha ezt megtudom tenni, akkor én nagyobb hős leszek az önök hőseinél...

Arához emelte zsebkendőjét és fuldokló zokogásban tört ki.

— Szegény doktor...

* * *

A sebesültek vonata. A kalauz harsány hangon kiáltja: „Legyenemihályi 5 peró!...” Eltelik az 5 perc, meg a 15, meg a 35 is... de vonatunk csak áll. Kiszólok az ablakon a kocsiink előtt járkáló kalauzhoz:

— Miért nem indulunk?

— Két sebesültvonat jön velünk szembe, azokat kell bevárni.

Csakugyan éles mozdonyfűtyölés hallatszik a távolból. Szembe nézek, s látom a közeledő vonat füstfelhőt cskádó lokomotívját, azután lassan vonatunk mellé érkezik a sebesültvonat. Egymásután 10—12 kocsiiban a sebesültek, felkötött karral, bepólyázott fejjel. Bosnyák bakák és vörshajtokás magyar fiúk. Leszállunk a vonatról, s mindenki zsebében levő összes szivarját, s cigarettáját odaadja a katonáknak.

— Tegnapelőtt nagy csata volt, ott sebesültünk meg. S-nél megvertük az orosz. Gyönyörű ütközet volt...

Az egyik baka cifra káromkodás közben mondja:

— Az Istenit a kutya muszkájának, hát muszáj volt neki éppen az én karomat löni keresztül, — ha ez nem történik, ott lehettem volna a legvégén is. Hej!... mert nekünk csak a szurony az igazi...

A másik szakaszban sebesült bosnyák bakák ülnek. Amikor meglátják a mellettem álló főhadnagyukat, aki sebesülése után ismét megy vissza a harctérre, örömtől sugárzó arccal kiáltják:

— Éljen a főhadnagy ur...!

Látom, hogy a főhadnagy arca felderül vitéz bosnyákjai láttára. Aztán szoba egyeledik velük. Egyszerre látom, hogy elsápad, s hirtelen hátra fordul, hogy bakái meg ne lássák a szemébe szökő könnyecseppet.

Kérdezem a főhadnagytól, mi volt az a kellemetlen hír, ami annyira meghatotta? Szomorúan válaszolja:

— Legkedvesebb barátom, akit testvérként szerettem, P. kapitány elesett.

Érkezik a második sebesültvonat. Hangos nótázás hallik a kocsiából. A kaposvári ezredből való sebesült bakákat hozzák, azok nótáznak. Az egyik fiú — kinek srapszéliság sebesülése miatt be van kötve a homloka — fujja a legvigabban, s odaszól a főhadnagynak:

— Főhadnagy urnak alázatosan jelentem, kísérettel jövünk, mint az urak. A hátsó kocsi-ban 300 orosz foglyot hoztunk, van köztük tiszt is...

Lejebb megyünk a vonat mellett és valóban sok kocsiiban ülnek az orosz foglyok. Sápadt arcú, alig pelyhedező bajszú, fiatal 18—19 éves legények, csak itt-ott van közöttük egy-egy éltesebb szakálas alak. Nem busulnak, sőt vígan mosolyognak reánk és sapkáikat lengetve kiáltják felénk:

— „Ille mágyár!...”

A régi étkező és hálókocsi mozgókorházakká alakítva, rajtuk a nagy vörös-kereszt. Ezekben vannak a sebesült tisztok. Az ablak előtti kis asztalkánál szembe egymással két orosz tiszt ül. Az egyik fiatal hadnagy, kinéz reánk. A másik egy idős, magasabb rangú tiszt felkötött karral könyökére támasztott fejjel, mogorván néz maga elé.

Vonatunk indul. Amikor az utolsó sebesült kocsi előtt megyünk el, négy sebesült magyar baka egymás vállát átölve és lábait illegetve, tele tüdővel fujja:

„Negyvennégyes somogyi baka vagyok én.”

B.

Kiadó.

Két szoba, konyha, kamara, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás szereshető az Ipar-testület irodájában.

Milliók használják

Köhögés

láz, katharrus, nyálkásodás ellen

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a 3 fenyővel

Orvosoktól és 6050 hitelesített magánosoktól bizonyítvány kezeskedik a biztos sikerrel.

Kitűnő jóízű bonbonok.

Egy csomag 20 és 40 fillérért, egy doboz 60 fillérért kapható Viski Balás Zsigmond gyógyszerárán Szilágyosomlyón. 51—

Eladó alma.

Kémeri gyümölcsösömben termelt Batul, Aranypármén, Ananászrenett, kanadai renett, Pónyk és Sónári faj alma kézzel szedett, hibátlan minőségű, vékánként 5 korona, papirba csomagolva, ládával együtt a szilágyosomlyó vasutállomáshoz szállítva métermázsánként 40 korona árban eladó.

Bölöni Sándor,
Szilágyosomlyó.

3 ELLENSÉG

varju

egér

üszök

kártevésai ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 8 év óta bevált kitűnő védőszer

CORBIN

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csírázását! Egyszerű alkalmazás! Olesó! Nagy szerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény, stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében!

4—4

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld: Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Újpest, valamint a főelárusító:

Ullmann Ignác, Szilágysomlyó.

Réz, féltéz- és vaságy, mosdók, éjjeli szekrény, sodrony ágybetét, ofrik matrác, ruha-fogas, gyermekkoesi, gyermekszék, fatartó, széntartó, kályha-ellenző és előtét és mindenféle vas- és rézbutor a legjutányosabb áron lesz kiárusítva 50—52

Garai Károly

vas- és rézbutor gyárából ARADON.

Horgony-Syrup. Sarsaparilla
compos.
Vértisztítószer. Üvegje: kor. 3.60 és 7.50.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fajdalommentes bedörzsölés hűléseknél, rheumánál, köszvényknél stb.
Üvegje: kor. —.80, 1.40, 2.—.

Horgony-kénes-kenőcs
rendkívül idegcsillapító száraz és nedves kiütéseknél stb.
Tégelye: kor. 1.—.

Kapható a legtöbb gyógyszerertárban vagy közvetlenül beszerezhető
Dr. Richter „Az arany oroszlanhoz” címzett gyógyszerértárából, Prága I, Elisabethstrasse 5.

FRANKOVITS IGNÁCZ R.-T.

vas- és fűszernagykereskedés

Szilágysomlyón. (Piactér)

71—

Államilag ólomzárolt

lóher és lucernamag,

minden fajta eredeti oberndorfi répamag, angol perje, Mauthner-féle konyhakerti magvak legjutányosabb nagybani árakban kaphatók.

Madár János

mű-asztalos, butorraktára és temetkezési intézete Szilágysomlyón.

A nagyérdemű közönség szives figyelmét tisztelettel felhívom

műbutorkészítő asztalos-üzletemre és butorraktáramra.

Műhelyemben a legújabb minta szerint tengerentuli fákból divatos, modern hálószobákat, a legdivatosabb román stílusú ebédlőket, minden színben a legrövidebb idő alatt készítek. — A nevezett butorokból állandóan nagy raktárt tartok, ahol is a legyszerűbb modern háló- és ebédlőktől a legfinomabbig uri szoba és szalonberendezések mindig készen kaphatók a legjutányosabb árak mellett, amelynek jóságáért a legmesszebb menő garanciát vállalok.

31—52

Temetkezési vállalatom

a legegyszerűbbtől a legelegánsabb temetést is a legjutányosabban eszközli.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva magamat, maradtam kiváló tisztelettel:

Madár János.

Butorraktár és üzlethelyiség: özv. Domby Lászlóné urnó házában, az adóhivatal mellett.